

Lighthouse - Future Dome

Ikonisering av radarkuplene på Pyttane, og etablering av organisasjon i kryssningen mellom Kunst, forskning og miljø.

Med utgangspunkt i et forprosjekt gjort av Fjell kommune over flere år, med ulike mål og tema, har kunstneren Birk Nygaard fått oppgaven å virkeliggjøre det som skal være en lyssetting av Avinor Flysikring sine to radarkupler på "Pyttane" ved Liatårnet på Sotra. Arbeidet skal fremstå alene som et kunstverk, men med sterk symboleffekt for samfunnet under. Kuplene er allerede i dag et landemerke, plassert nær Sotras høyeste punkt, synlig fra store deler av kommunen så vel som nabokommunene.

Arbeidsgruppen består av: Birk Nygaard (Prosjektleder), Lennart Fjell (Kultursjef Fjell Kommune), Runar Vildskog (Avinor Flysikring AS)
Samarbeidspartnere: Avinor AS på Flesland, MOT i Fjell, VISP, BEK (Bergen senter for Elektronisk Kunst), Sotra Kystby, Vest Næringsråd, Illuminating Fjell - lysfestival, Hordaland Fylkeskommune ved Hordaland Kunstsenter, TV2.

OM FYRTÅRNETS FUNKSJON OG ROLLE I KYSTSAMMFUNNET

Fyrtårn har lenge vært identitetsskapende og samlende institusjoner for kystmiljøer langs hele norskekysten. I tillegg til å representere en viktig veiviser for skipsfart har fyrtårnene stedsatt byer og tettsteder for folk på farten så vel som de fastboende. Igjenom generasjoner har fyrtårnet vært knutepunkter for nasjonal identitet, og for mange selve ikonet på kystkultur. I moderne tider har teknologien som fyrtårnene er basert på blitt faset ut, parallellt med fraflytting fra mange av norskekystens tettsteder. I dag står disse byggverkene igjen som ruiner og minner om en sunnet tid. Mørke og forlatte.

Fjell kommune er en av få kystkommuner som tross den teknologiske utviklingen opplever stor vekst. Kommunen vokser og moderniseres stadig. På Liatårnet har Avinor flysikring installert to radartårn som til dags dato representerer mye av det samme som fyrtårnet i sin tid gjorde. For luftfart slik fyrtårnene gjorde for skipsfart, viser radarene vei for fly fra Lindesnes til Trøndelag, og for folk på farten så vel som fastboende er kuplene på toppen av fjellet et kjent syn som binder mennesker til regionen, innover i landet så vel som utover på havet. Men som fyrtårnene er kuplene på fjellet mørke og usynlige så snart mørket faller på, noe som vi vet strekker seg ut over store deler av døgnet.

På Liatårnet blir det ekstra mørkt, da nærmeste bebyggelse er et godt stykke unna.

ET SIGNAL

Som første ledd i prosjektets arbeide ønsker vi å stedsette installasjonen på Pyttane, og synliggjøre området som et sted hvor noe vil komme til å skje. En permanent lys-installasjon skal på plass. Tidsbegrensede eventemanger skal finne sted og artikler skal bli skrevet.

MELLOMROMMET

Til forskjell fra fyrtårnets ensomme majestet står installasjonen på Liatårnet ikke alene. To kupler deler plassen på toppen av fjellet. Det er i dette mellomrommet at kunstneren mener potensialet bor. Både symbolsk og teknisk er det dette rommet installasjonen søker å sette i fokus. Rommet symboliserer mellomrommet mellom mennesker og over grenser. Strålen er kommunikasjon og kontakt. Tele og radio sendes allerede ut fra dette punktet 24 timer i døgnet og binder folk sammen. Teknologi på toppen av det moderne samfunnet. Dette rommet skal danne grunnlaget for alt videre arbeide i prosjektet.

UTVISKINGEN AV GRENSER

Prosjektet sikter på å ikonisere denne tendensen, funksjonelt så vel som åndelig. Vi skal sette kystkulturen og Fjell kommune på kartet, geografisk og sosialt. Solidaritet og inkludering skal stå i høysetet for det som er en av de mest suksessfulle kystkommunene i landet. Reisen utover i verden skal sidestilles med mer åndelige reiser, innover; i samfunnet, og i menneskene som bor der. En nettside skal etableres, en kanal hvor publikum, spesielt barn og unge over hele verden kan påvirke installasjonen, og dermed manifestere denne grenseløsheten. På nettsiden vil prosjektet sette søkelys på humanitære prosjekter og oppfordre folk til å bidra. Gjennom teknologi og kommunikasjon viskes grenser ut og folk møtes. Hele prosjektet kan også settes i relieff til sammenslåingen av kommunene Øygarden, Fjell og Sund, "den nye storkommunen i vest".

“Øygarden - eit fyrtårn i vest.

Den nye kommunen skal byggja vidare på felles kyst- og strilekultur med lokalt sjølvstyre, gode tenestetilbod til innbyggjarane og framtidsretta samfunns- og næringsutvikling som sikrar attraktivitet og vekst i heile kommunen.”

Fra <http://www.varnyekommune.no>

INNOVASJON, KLIMA OG BÆREKRAFT

Et annen adressert aspekt ved tårnet på Liafjellet er dets rolle som symbol på tidens samtidens fokus på innovasjon. Som nevnt fungerer teknologien i tårnene som en arvtaker for de tekniske funksjonene som fyrtårnet har hatt. - Å vise oss veien. Men i lys av denne stadige forvandlingen for hva som til en hver tid skal løse disse oppgavene for oss, ønsker installasjonen på Liafjellet å sette fokus på innovasjonen i samfunnet. Vi har allerede initiert en dialog med forskere ved “Arctic Frontiers”, som jobber intensivt med klima og bærekraftighet. Vi snakker om bruk av faktiske data samlet ved hjelp av kunstinstallasjonen. Arctic Frontiers forteller oss at det absolutt kan være intressant. Ideen om å kunne samle data fra en installasjon som i første omgang finnes av kunstneriske motiver er intressant nok i seg selv, men åpner også for langvarige og konsikvente data som ellers ville vært vanskelig å anskaffe. Potensielt vil altså dette nye kunstneriske innslaget på Liafjellet også få en funksjon for real-kompetanse rundt klimaforskning!

- Denne delen av prosjektet inngår i prosjektets 2. og 3. fase.

EN FREMTIDIG DOME

Pr dags dato er begge tårnene på Liafjellet operative, den ene fungerer som backup for den andre. Men om kort tid vil den eldste av tårnene bli faset ut, da teknologien er blitt så stabil at en reserveløsning ikke lenger trengs. Tårnet skal tømmes, og rommet redisponeres. Dette åpner for nye muligheter. I tårnets lokaler finnes det allerede en fullt funksjonell leilighet som i sin tid, da tårnene var operert av mennesker, huset folk som jobbet der. Disse lokalene, samt evt. det tomme skallet etter radaren som nå blir faset ut, vil altså kunne redisponeres av andre. En fremtidig ambisjon/visjon som vi sikter på er å tilby en “recidency”. Gjerne i forbindelse med EU-samarbeider, gjennom BEK (Bergen senter for Elektronisk Kunst), Kunsthøgskolen i Bergen og forskerene ved “Arctic Frontiers”. Dette vil også kunne arte seg som et åpent galleri for de som finner veien opp på toppen av fjellet. Det kan brukes som et undervisningsrom, eller som nevnt en plass hvor forskjellige disipliner innenfor miljø, forskning og kunst møtes for å finne felles prosjekter å virkeliggjøre på plassen. Huseier (Avinor Flysikring) og Avinor er blitt introdusert til ideen og er positive til en slik utvikling. Det henvises også til tilsvarende prosjekter i nedlagte radardomer andre steder.

- Denne delen av prosjektet inngår i prosjektets 2. og 3. fase.

3 FASER

Prosjektet gjennomføres i tre faser, over tre år.

Første fase vil bli den mest utgiftsbringende, da vi her skal etablere prosjektets stedsbinding. Den tekniske infrastrukturen skal på plass. Og området mellom de to tårnene skal defineres som en plass hvor spennende ting skal komme til å skje. Det beregnes også en del utgifter til eventementer som skal finne sted for å sette ekstra fokus på prosjektet.

Andre fase er den hvor vi tar inn andre. Gjennom arbeide gjort parallellt med stedsbindingen vil netverket, som vi allerede har kommet godt i gang med å etablere, bli invitert til å definere sine egne prosjekter på området. Arbeide med redisponering av radartårnet som skal fases ut vil være en naturlig fasilitator for dette. Vi vil jobbe med å finne samordnings-løsninger for å finansiere og forsvare bruk av det resterende skallet, etter at radaren er fjernet. Et rom for samhandling mellom disipliner, og et annsikt utad for kunst, luftfart, miljø og klima.

I tredje fase handler alt om forankring. Alt vi har lært og gjort i de to forløpende årene vil settes sammen til å bli noe som kan overleve lenge. Fremtidige løsninger hvor forskning og kunst kombineres, og dagsorden settes i full offentlighet.

FREMDRIFTSPLAN:

Forprosjekt:

2016:

- Møte med, og forankring av prosjekt, hos Bergen Lufthavn Flesland og Avinor Flysikring AS.
Begge parter er positive til prosjektet. Aslak Sverdrup, Lufthavnsjef, og Håkan Olsson (nå Ellen Lystad), Leder i Systemdrift Avinor Flysikring AS

- Avklaringsmøter med Fylkesmannen i Hordaland og Plan og utbyggingssjefen om løyve.

Avklart ved John Olav Hisdal hos Fylkesmannen i Hordaland!

- Forankring i IKKUS.

Avklart!

- Forankring i den nye storkommunen.

Avklaring etter 20. juni 2017

- Møte med TV2

Gjennomført – TV2 ønsker å følge opp tråden videre fram mot Bergen 2017

- Søknadsskriving/Sponsor.

Søkt midlar hos HFK. Kople nettverk

2017:

- Finne profesjonell aktør, bestille verk og underteikna avtale!

Januar: Kunstner Birk Nygaard er inne som prosjektleder og kunstnerisk utformer

- Bygge nettverk rund prosjektet

Februar: Arctic Frontiers melder sin interesse og introduserer Birk Nygaard for ideen om å bruke data fra installasjonen til bruk i forskning

Februar: Bergen senter for Elektronisk kunst skriver intasjonsavtale om støtte og vil bidra til prosjektet

April: Vest Næringsråd støtter prosjektet

- Driftsmodell utarbeides

-Arbeide mot løsning på elve installasjonen

April: Natlige tester forbundet med ide om bruk av lasere - Utført 26 April

- Utvikle applikasjon/Nettside med program for skaping av lysinstallasjonar.

Intensjonsavtale med Bergen senter for Elektronisk Kunst (BEK) på plass

- Søknadsrunder for tilskot.

Søknad sendes KOROs URO ordning - Avslag

Søknad sendes KUP hos Hordaland fylkeskommune

- Forankring hos Avinor!

9. Mai 2017 - Avinor, ved Aslak Sverdrup gir offisielt sin støtte til prosjektet, og sier det er forankret på høyeste hold i ledelsen!

-Carte Blache er interesserte

Befaring med Hooman Sharifi på Pyttane gjennomføres i Juni 2017

Prosjektstart:

- Ferdigstilling av program for åpning

- Installering og produksjon av verket

Juni-August: Montering på Liatåmet

Installering av skjerm på lufthavn, Vilvite, andre steder

Sommer/høst: åpning og initiering av prosjekt

Åpningsarrangement på Fjell Festning med tilhørende Åpningsshow

17. Augus: Markering under åpning av Bergen Lufthavn Fleslands nye terminal

16. September: Markering i forbindelse med Sykkel VM

Etter åpning:

Fortsatt arbeide med videreutvikling av installasjon

Etablering av organisasjon

Arbeide opp mot samarbeidspartnere

Involvering av Universitetet og Kunstthøgskolen

Markeringer under merkedager, som sammenslången av "Storkommunen i Vest" <http://www.varnyekommune.no>

Fase 2-3:

Etter realisering av første fase vil det iverksetter arbeide med videre drift av prosjektet. Drift og vedlikehold av selve installasjonen, arbeide med redisponering av den utfaede radardomen og etablering organisasjon rundt recidency/samordning mellom disiplinene.

FREMDRIFTSPLAN FOR OMSØKTE MIDLER:

1. FASE:

Synliggjøring av prosjektets geografiske arnested; Pyttane på Liatårnet
Foregår fra åpning sommer/høst 2017 og et år frem i tid.

- Eventement under åpning av Nye Flesland, i samarbeide med Avinor.
- Mulig innspilling med Carte Blache
- Synliggjøring under Illuminating lysfestival på Fjell Festning
- Arrangement under Sykkel VM
- Gradvis videreutvikling av installasjon gjennom året, og forberedelser til fase 2.

2. FASE:

Foregår fra Høsten 2018 og et år frem i tid.

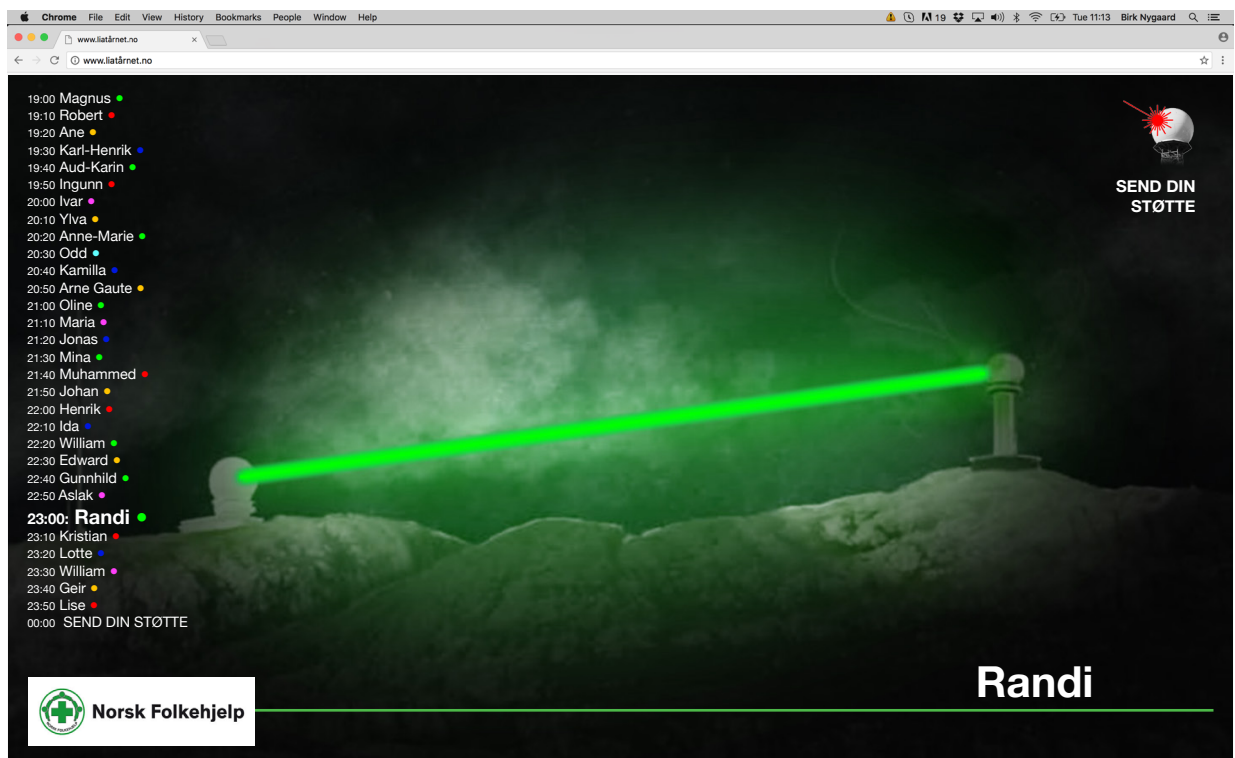
Etablering av organisasjon med oppgave å danne bånd mellom kjerne-
disiplinene i prosjektet. Utarbeide avtale om samhandling med Avinor Fly-
sikring AS og Avinor rundt eventuell innflytting i den utfasede radardomen.
Planlegging av fremtidige prosjekter.

Involverte: Avinor, Avinor Flysikring, BEK, Universitetet i Bergen, Kunsthøgsko-
len, Artic Frontiers, MOT, Illuminating Fjell m.flere.

3. FASE:

Foregår fra Høsten 2019 og fremmover

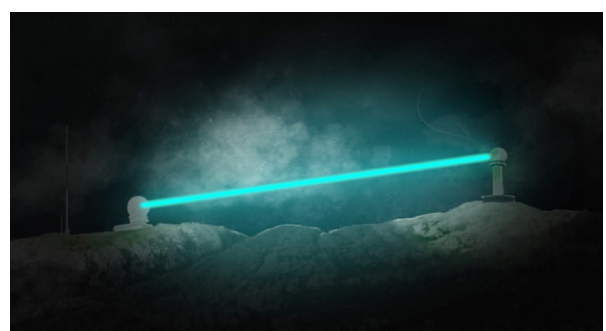
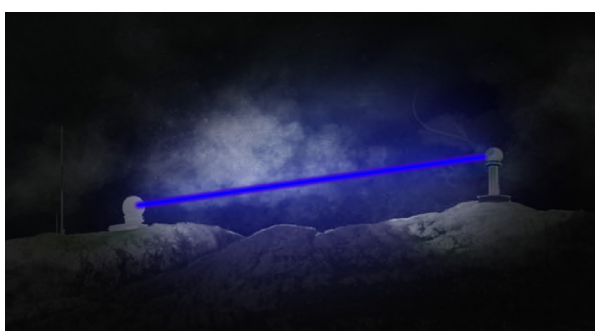
Virkeliggjøring av nye prosjekter og forankring for fremtiden.

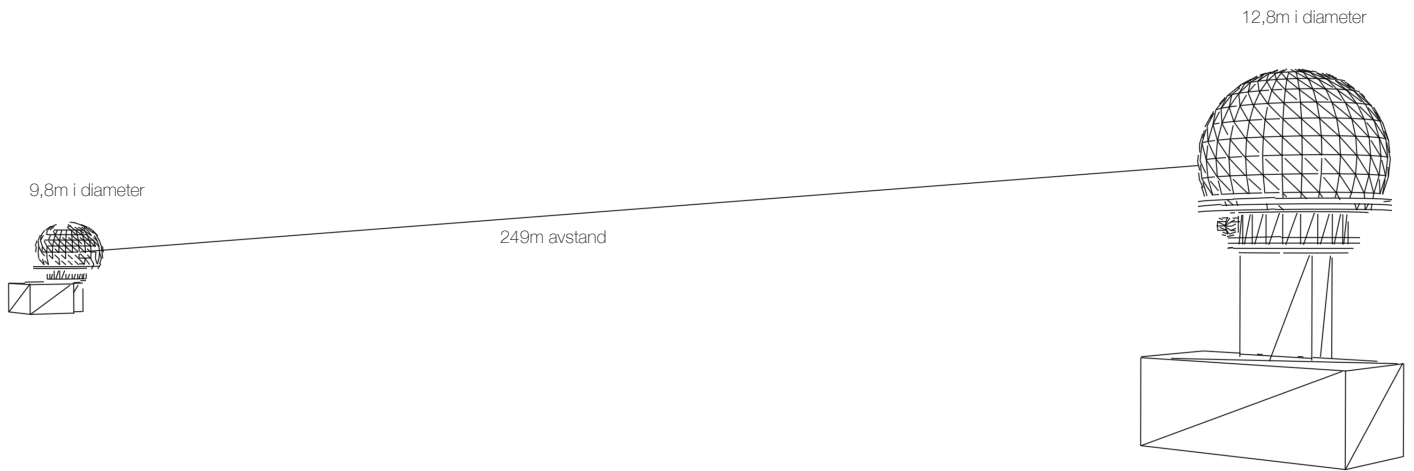
Funksjonsskisse webside

SOLIDARITET GJENNOM NYE MEDIER

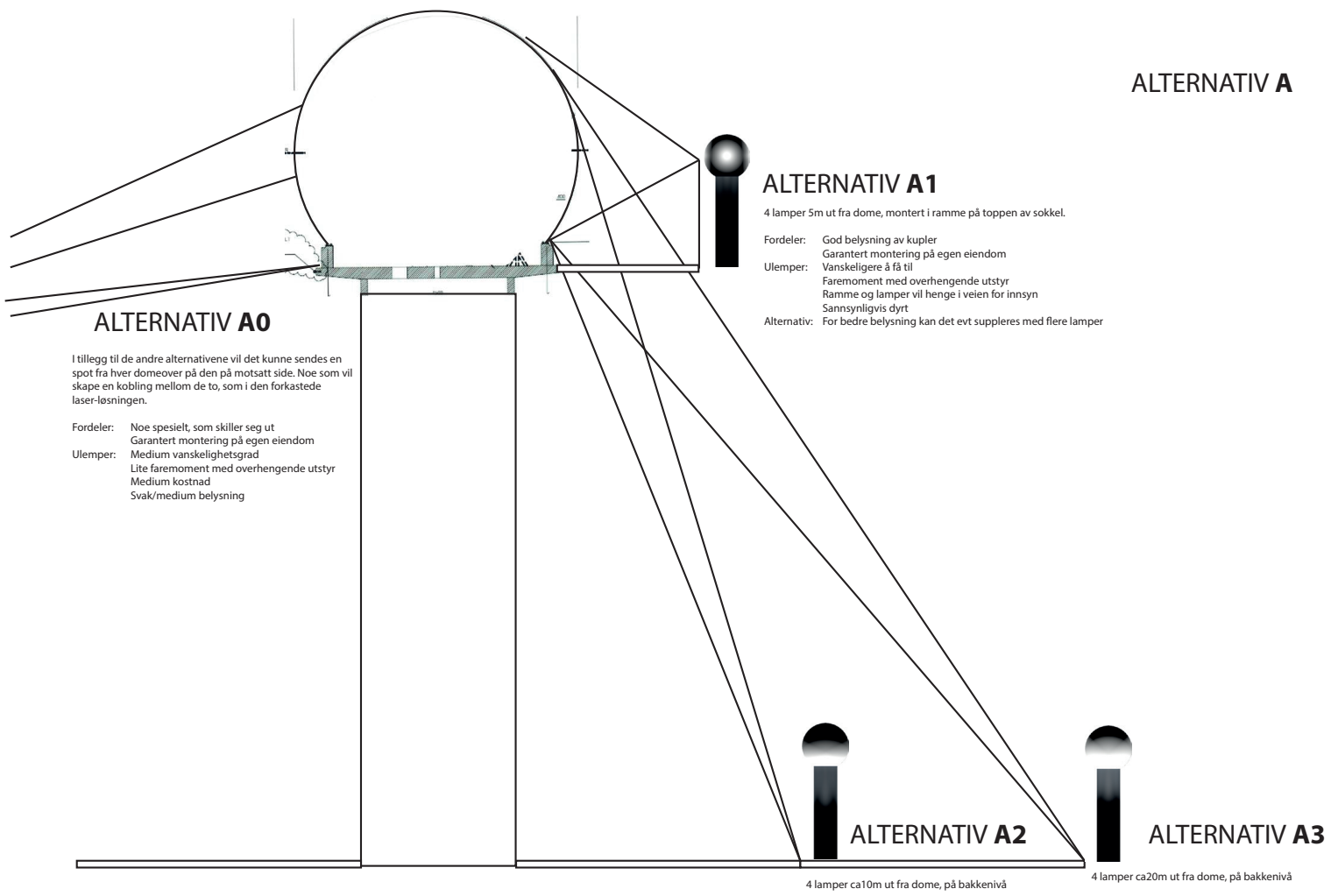
Som en del av fokuset på solidaritet vil det bli etablert en webside og app hvor publikum kan betrakte installasjonen på Liafjellet hver natt. Her vil man også kunne interagere med lyset på fjellet. Ved å bidra med en gitt sum til en veldedig organisasjon kan publikum ta eierskap til strålen. Etter valgt støttemottaker velger man sin favorittfarge, for så å bli tildelt et klokkeslett hvor strålen på Liafjellet vil være deres. På dette gitte klokkeslettet vil strålen skifte farge og navnet på bidragstakeren, samt hvilke veldedige organisasjon han/hun har valgt blir offentliggjort på websiden. Installasjoner på gitte unkt i lokalsamfunnet skal også installeres for å spre det gode budskapet.

Primærfarger i installasjon (6 av 16 millioner kombinasjoner av farger).

Over: Ide basert på bruk av laser. Skrinlangt etter testing April 2017. Erfaringer fra testing, samt prisipper rundt ideen er tatt med vider i prosjektet. Se vedlegg

ALTERNATIV A

ALTERNATIV A1

4 lamper 5m ut fra dome, montert i ramme på toppen av sokkel.

- Fordeler:** God belysning av kupler
 Garantert montering på egen eiendom
- Ulemper:** Vanskeligere å få til
 Faremoment med overhengende utstyr
 Ramme og lamper vil henge i veien for innsyn
 Sannsynligvis dyrt
- Alternativ:** For bedre belysning kan det evt suppleres med flere lamper

ALTERNATIV A0

I tillegg til de andre alternativene vil det kunne sendes en spot fra hver domeover på den på motsatt side. Noe som vil skape en kobling mellom de to, som i den forkastede laser-løsningen.

- Fordeler:** Noe spesielt, som skiller seg ut
 Garantert montering på egen eiendom
- Ulemper:** Medium vanskelighetsgrad
 Lite faremoment med overhengende utstyr
 Medium kostnad
 Svak/medium belysning

ALTERNATIV A2

4 lamper ca10m ut fra dome, på bakkenivå

- Fordeler:** Trygg plassering
 Medium sjanse for montering på annens eiendom
 Billigste løsning
 Ingen obstruksjoner for innsyn
- Ulemper:** Dårlig belysning
 Tilgjengelighet for publikum
- Alternativ:** For bedre belysning kan det evt suppleres med flere lamper

ALTERNATIV A3

4 lamper ca20m ut fra dome, på bakkenivå

- Fordeler:** Trygg plassering
 Billigste løsning
 Billigste løsning
 Ingen obstruksjoner for innsyn
- Ulemper:** Medium belysning
 Stor sjanse for montering på annens eiendom
 Tilgjengelighet for publikum
- Alternativ:** For bedre belysning kan det evt suppleres med flere lamper

Over: Forskjellige alternativer som det jobbes med. Alternativ A0 skal realiseres først.

Illustrasjon: Utsikt fra Innflygning Flesland

Illustrasjon: Utsikt fra Innseiling Fjell

Illustrasjon: Utsikt fra Fjell festning

Illustrasjon: Utsikt fra bussen over sotrabroen

Illustrasjon: Utsikt fra takeoff Flesland

Natten 25-26 April 2017 gjennomførte Birk Nygaard i samarbeide med Runar Vildskog (Avinor Flysikring AS) en test av 2stk 20W RGB lasere på Pyttane. Fra bakkenivå ved hvert tårn ble det sendt en stråle som traff hvert sitt mottstående tårn. Testen var først og fremst tiltenkt for å bevise laserens synlighet og funksjon som kunstinstallasjon, men også for å vise Avinor Flysikring AS hva dette er for noe.

På forskjellige utkikkspunkter rundt om i området var det plassert ut fotografer som skulle dokumentere effekten av laserstrålen.

Akkurat denne natten var det ekstremt opplett, og stjerneklart på Pyttane. Dette gjorde forholdene så uegnet som de kan bli. For at laserstrålen skal være synlig må den ha en viss partikkeltetthet fra skyer, kondens eller tåke. Det fikk vi ikke denne natten. På tross av dette var strålen synlig. Ikke veldig kraftig, men slik at man kunne se den med det blotte øyet fra f.eks Alvøen.

Selv om resultatet fra denne testen ikke var helt som håpet, fikk vi utprøvd i full skala, og bekreftet at dette er mulig, men for fullt utbytte av strålens potensiale trengs litt mindre klart vær. Det kan derfor konkluderes at som kunstinstallasjon egner denne løsningen seg best på dager hvor det ikke er opplett.

Det vil være naturlig å vurdere en løsning som gir belysning uavhengig av vær, gjerne i kombinasjon med Laser under spesielle eventer.